

Pilot folkehelseundersøkelser i fylkene – Noen foreløpige resultater fra Agder

Rune Johansen

Folkehelseinstituttet

Kristiansand 23. mars 2017

Viktig for lokalt folkehelsearbeid

- Fokuserer på forhold som påvirker lokal folkehelse – faktorer som fylker og kommuner kan gjøre noe med – mer målrettet søk etter tiltak?
- Data fra undersøkelsen kan sammenliknes med annen informasjon kommuner og fylkeskommuner har tilgang til.
- Gjentatte undersøkelser vil gi tidsserier og kunnskap om endringer – har tiltak virket?

Hva er unikt med denne undersøkelsen?

- Spørsmål som ikke er med i andre undersøkelser; lokalsamfunnets kvaliteter, infrastruktur og andre forhold som påvirker folkehelsen.
- Bedre data (flere deltagere) på lokal-geografisk nivå.
- Kan teste ut ulike regionkonstellasjoner?
- Nærhet til undersøkelsen – lokalt ansvar?

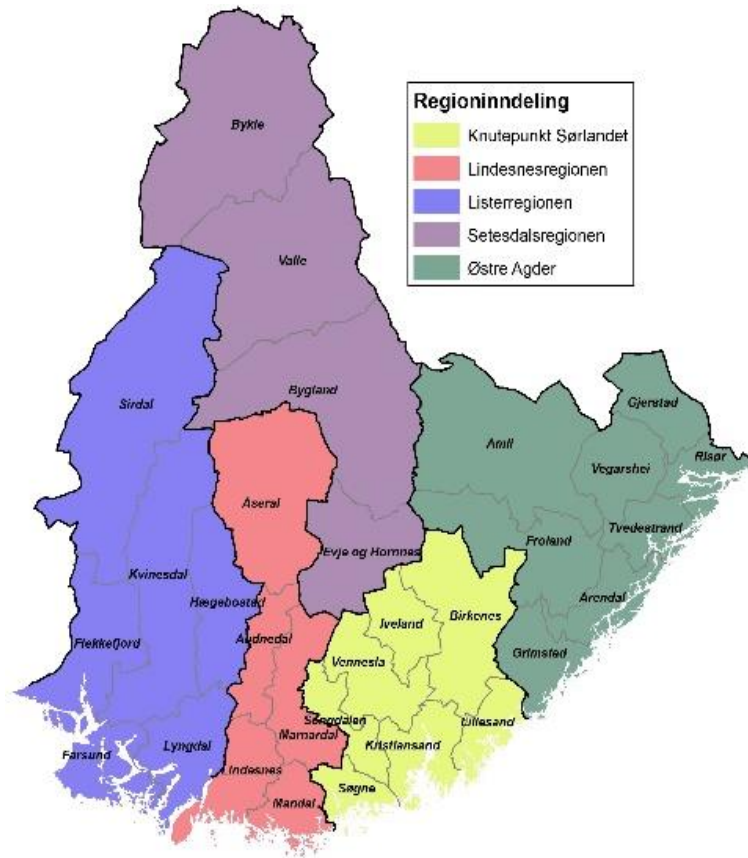
Spørreskjemaet – nye spørsmål?

- Bør noen spørsmål byttes ut?
  - Livskvalitet og mestring?
  - Antall timer i ro?
  - Fysisk aktivitet?
- Lengden på skjemaet – kritisk for svarprosent?
- Tilleggsspørsmål – spørsmålsbank.

Grov oversikt over data

- Nettoutvalg 9692 individer, 4551 menn, 5151 kvinner.
- 6246 fra Agder; 2635 fra Aust-Agder, 3611 fra Vest-Agder.
- Svarprosent Agder 42,5% - tilfredsstillende?

Regionvise tall

- Knutepunkt Sørlandet 42,8 %
- Lindesnes-regionen 45,3 %
- Lister-regionen 39,5 %
- Setesdal 37,7 %
- Østre Agder 43,6 %

Kommunale tall, Aust-Agder

Kommunenr	Kommune	Nettoutvalg
901	Risør	173
904	Grimstad	443
906	Arendal	927
911	Gjerstad	52
912	Vegårshei	49
914	Tvedestrand	129
919	Froland	91
926	Lillesand	232
928	Birkenes	90
929	Åmli	35
935	Iveland	24
937	Evje og Hornnes	185
938	Bygland	79
940	Valle	69
941	Bykle	57

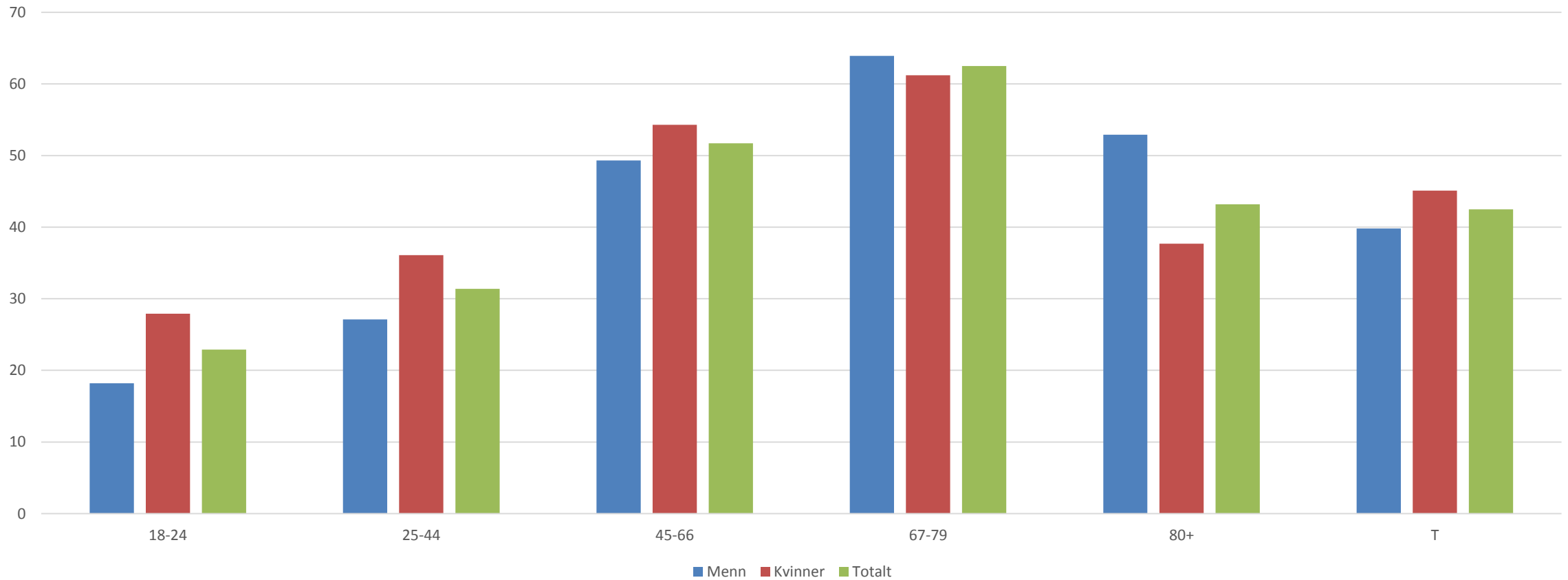
Kommunale tall, Vest-Agder

Kommunenr	Kommune	Nettoutvalg
1001	Kristiansand	1776
1002	Mandal	322
1003	Farsund	173
1004	Flekkefjord	171
1014	Vennesla	264
1017	Songdalen	116
1018	Søgne	241
1021	Marnardal	46
1026	Åseral	23
1027	Audnedal	33
1029	Lindesnes	113
1032	Lyngdal	153
1034	Hægebostad	33
1037	Kvinesdal	110
1046	Sirdal	37

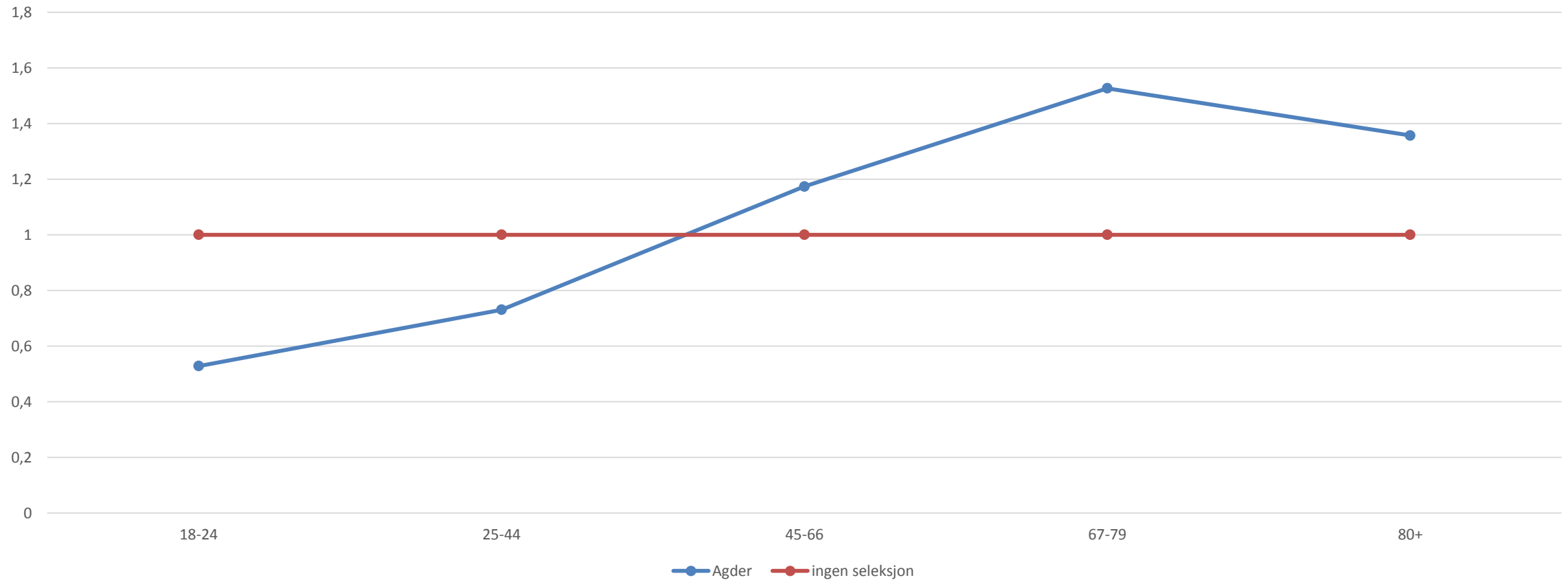
Svarprosent etter aldersgruppe og kjønn

Svarprosent etter alder og kjønn, Agder

Frafall og seleksjon

Seleksjon på alder, Agder

Seleksjon – kjønn, utdanning, fødeland

- Kvinner er overrepresentert;
  - 53,2 % kvinner og 46,8 % menn (i voksenbefolkningen 50,2% kvinner, 49,8% menn).
- Høyt utdannede er overrepresentert.
  - Fordeling lav-middels-høy utdanning: 16,8%-47,5%-35,7% (befolkningen: 26,9%-40,9%-32,2%).
- Etnisk bakgrunn;
  - Aust-Agder; 9,1% med innvandrerbakgrunn i utvalget, 12,3 % i befolkningen.
  - Vest-Agder; 9,5% med innvandrerbakgrunn i utvalget, 14,3 % i befolkningen.

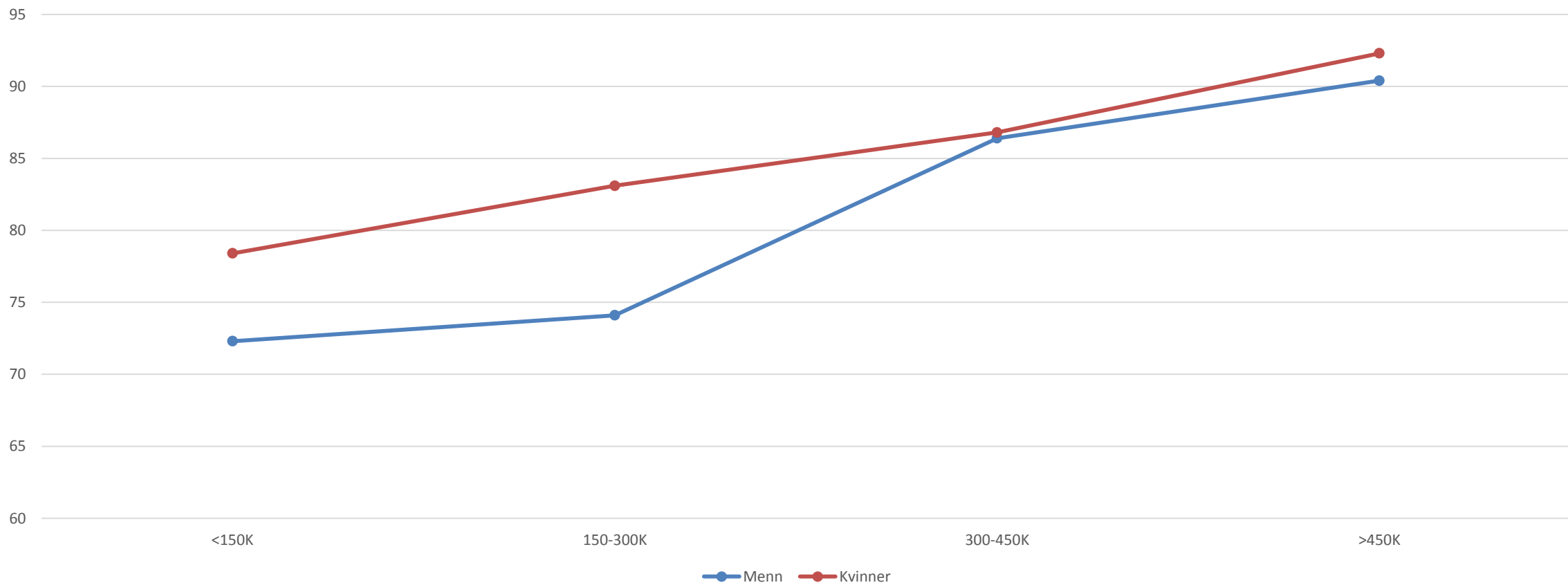
Konsekvenser av seleksjon

- Skjevheter i forhold til variable med sterk gradient. Seleksjon på alder; underestimat på snusbruk og et tilsvarende overestimat på røyking?

	Ujustert	Aldersjustert
Daglig røyking	11,5%	10,6%
Daglig snusing	5,9%	7,5%

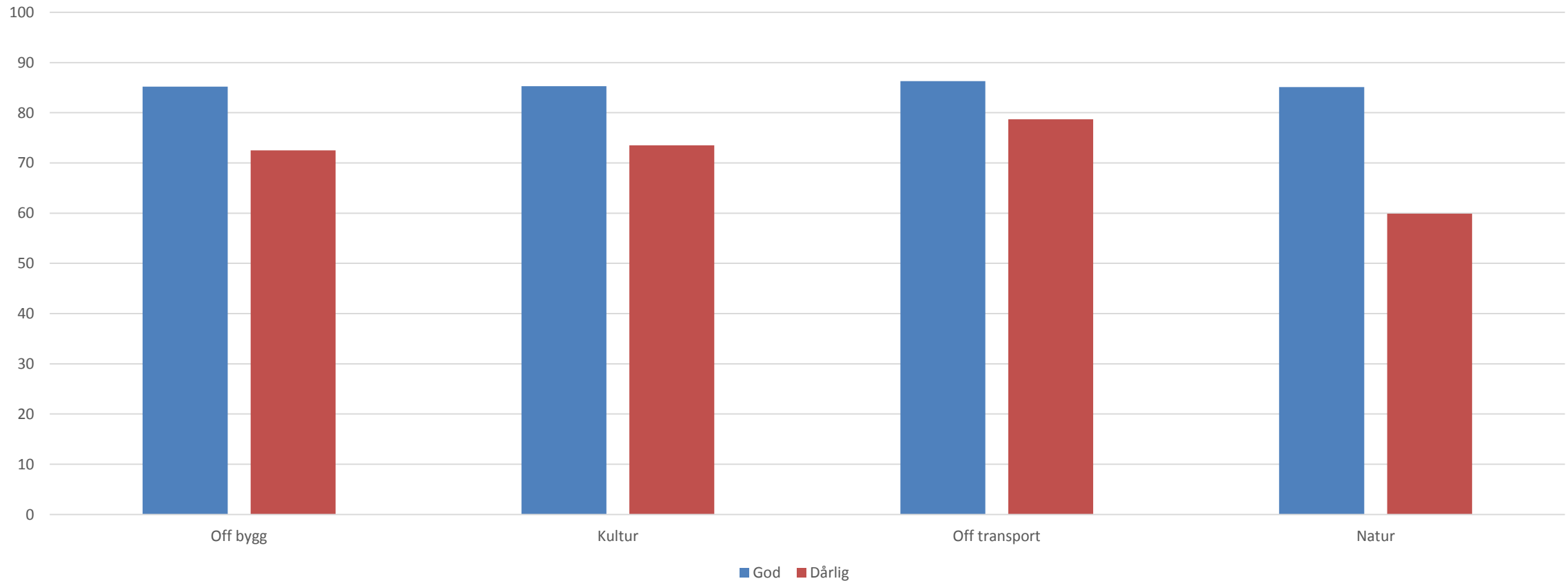
Sosiale gradienter

Fornøydhetsgrad etter kjønn og inntekt i Agder

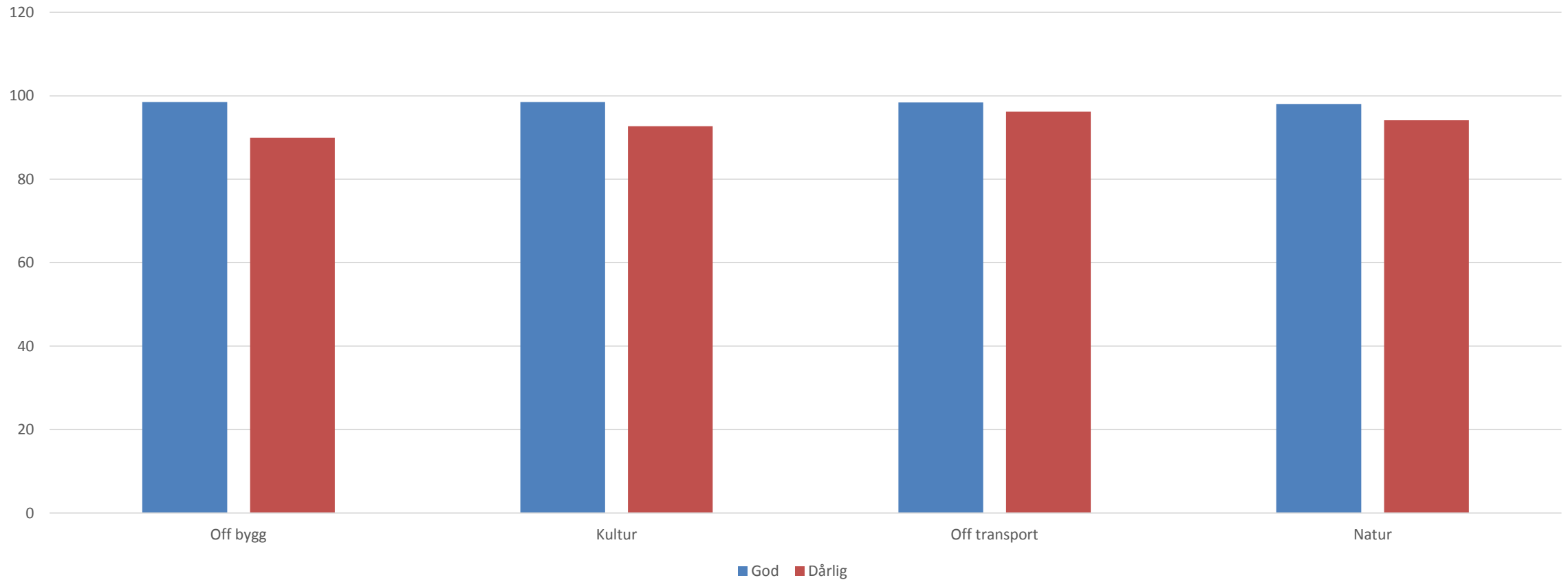
Fornøydhets og kvaliteter ved lokalsamfunn

Fornøydhets med livet etter opplevd tilrettelegging

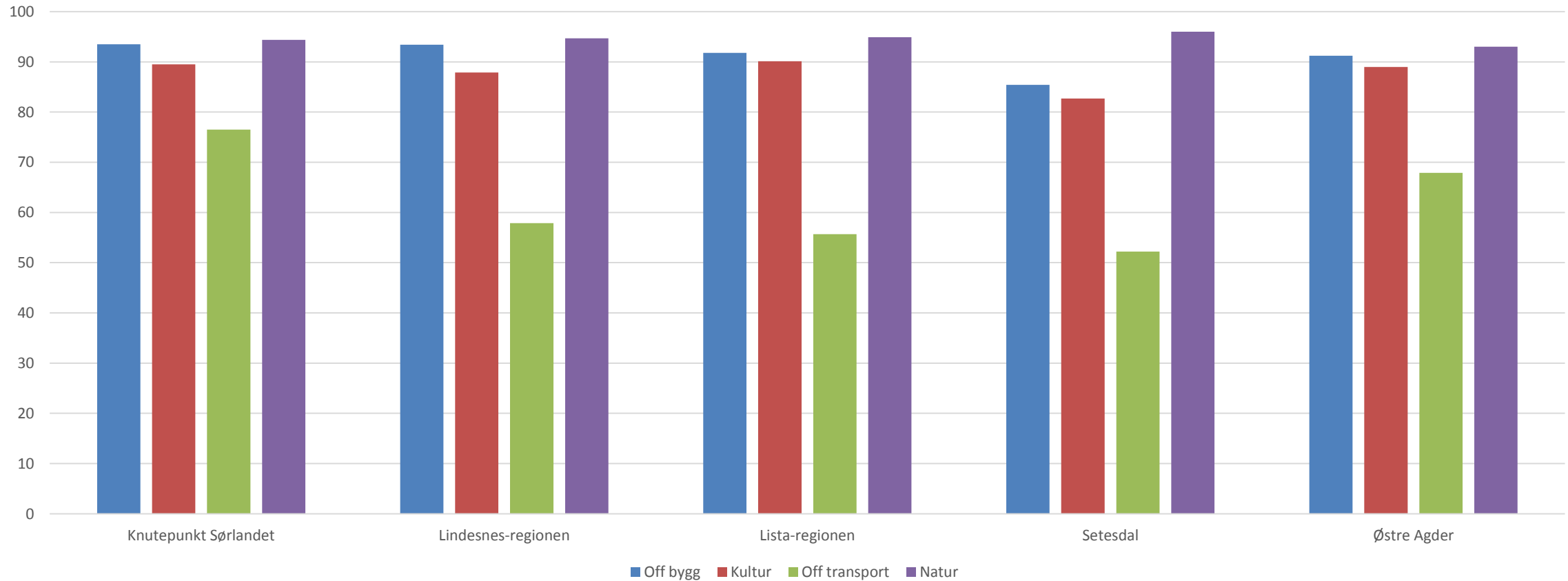
Trivsel og kvaliteter ved lokalsamfunn

Trivsel etter opplevd tilrettelegging

Regionale forskjeller

Opplevd tilrettelegging etter region

Helse og fornøydhets etter region

	Allmenn Helse	Tannhelse	Psykisk helse	Fornøydhets
Knutepunkt Sørlandet	77,1 %	77,1 %	9,3 %	82,8 %
Lindesnes-regionen	71,5 %	72,3 %	7,0 %	85,6 %
Lister-regionen	75,9 %	72,6 %	6,2 %	86,1 %
Setesdal	76,2 %	68,3 %	10,0 %	81,4 %
Østre Agder	74,5 %	75,1 %	10,9 %	82,5 %
Grimstad	77,3 %	79,1 %	8,0 %	85,3 %
Arendal	76,1 %	73,8 %	11,6 %	81,7 %
Kristiansand	79,0 %	78,1 %	8,8 %	83,5 %
Mandal	73,4 %	74,4 %	6,9 %	86,5 %

Aktiviteter

	Uorganisert, 1g/uke+	Organisert, 1g/uke+	Fysisk aktivitet, 2-3g/uke+	Fysisk aktivitet, <1g/uke
Knutepunkt Sørlandet	52,0 %	30,7 %	67,5 %	16,9 %
Lindesnes-regionen	45,0 %	26,1 %	67,5 %	20,2 %
Lister-regionen	48,9 %	31,5 %	66,9 %	20,8 %
Setesdal	45,5 %	25,7 %	61,3 %	20,5 %
Østre Agder	47,4 %	27,9 %	66,6 %	16,9 %
Grimstad	53,1 %	34,4 %	68,7 %	17,1 %
Arendal	47,3 %	24,8 %	67,5 %	14,5 %
Kristiansand	54,4 %	31,7 %	70,3 %	14,9 %
Mandal	45,7 %	24,9 %	68,9 %	20,0 %

Kosthold og KMI

	Brus <1g/uke+	Brus 4g/uke+	Frukt og bær, 4g/uke+	Grønnsaker 4g/uke+	Fisk, 1g/uke+	KMI > 30
Knutepunkt Sørlandet	69,3 %	10,4 %	60,0 %	75,1 %	77,7 %	14,1 %
Lindesnes- regionen	65,8 %	13,5 %	63,5 %	75,0 %	77,0 %	14,2 %
Lister-regionen	67,0 %	10,9 %	62,6 %	71,6 %	76,0 %	16,0 %
Setesdal	60,1 %	11,0 %	57,3 %	68,5 %	74,9 %	17,8 %
Østre Agder	68,3 %	8,9 %	57,0 %	76,9 %	80,4 %	16,3 %
Grimstad	70,7 %	6,8 %	58,1 %	77,0 %	80,6 %	14,4 %
Arendal	68,7 %	9,0 %	56,3 %	77,8 %	80,4 %	15,0 %
Kristiansand	71,0 %	9,8 %	60,9 %	76,6 %	79,1 %	12,1 %
Mandal	66,0 %	13,5 %	65,0 %	78,0 %	78,9 %	14,0 %

Tobakk og alkohol

	Daglig røyking	Alkohol, 2-3g/uke+	Alkohol, <1g/uke	Alkohol, 5+ enheter
Knutepunkt Sørlandet	10,3 %	19,6 %	46,7 %	20,8 %
Lindesnes-regionen	14,6 %	15,0 %	58,2 %	23,6 %
Lister-regionen	11,5 %	14,3 %	60,3 %	23,0 %
Setesdal	11,9 %	13,8 %	55,0 %	18,5 %
Østre Agder	12,2 %	21,3 %	46,1 %	20,2 %
Grimstad	10,6 %	18,4 %	49,5 %	20,3 %
Arendal	12,3 %	23,5 %	42,6 %	20,7 %
Kristiansand	8,4 %	21,6 %	43,0 %	19,2 %
Mandal	12,3 %	16,3 %	54,5 %	26,8 %

Oppsummering

- Undersøkelsen gir et godt utvalg for bruk på region-nivå i fylkene. Gir også tilfredsstillende resultater for folkerike kommuner.
- Spørreskjemaet fungerer tilfredsstillende, men man bør vurdere noen mindre justeringer.
- Seleksjonen er ikke så sterk at den er ødeleggende for analysene.
- Slike undersøkelser gir data av god kvalitet til fylkeskommunenes folkehelsearbeid, og data kan også brukes til forskning.

Folkehelseundersøkelsen – Helse og trivsel 2015